Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (judecător Motricală Alexandru)
Dosarul nr. 2ri-563/23
2-22100564-02-2ri-02102023

D E C I Z I E

07 noiembrie 2023 ***mun. Chișinău***

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența:
Președintele completului, judecătorul ***Eugeniu Clim***
Judecători ***Olga Cojocaru și Steliana Iorgov***

examinând recursul declarat de ***** împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08.09.2023 prin care a fost admisă cererea administratorului insolvabilității S.R.L. „*****”, în proces de insolvabilitate, ***** privind aplicarea interdicției de părăsire a teritoriului Republicii Moldova în privința lui *****, ***Colegiul civil***

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei

La data de 13.07.2022 S.R.L. „*****” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”, număr de identificare de stat şi cod fiscal 1016600009894, cu sediul în s. Porumbeni r-nul Criuleni, Republica Moldova.

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 18.07.2022 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de S.R.L. „*****”.

Prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Central, din 03.05.2023 s-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a dispus intentarea procesului de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”, cu desemnarea lui Sergiu Guţu în calitate de administrator al insolvabilităţii. Din momentul intentării procedurii de insolvabilitate dreptul debitorului de a administra şi de a dispune de bunurile

incluse în masa debitoare au fost transmise administratorului insolvabilităţii; a fost împuternicit administratorul insolvabilităţii de a prelua în posesie şi administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile care fac parte din masa debitoare a S.R.L. „*****” şi obligat debitorul în cel mult 5 zile lucrătoare să transmită administratorului insolvabilităţii gestiunea patrimoniului său, actele de constituire cu toate procesele-verbale ale adunărilor generale, certificatul înregistrării de stat a întreprinderii, documentele ce confirmă drepturile societăţii asupra bunurilor, registrele, actele de audit şi ale Serviciului Fiscal de Stat, documentele interne, ştampila, documentele contabile ale debitorului, lista creditorilor şi debitorilor.

La data de 06.09.2023 administratorul insolvabilităţii S.R.L. „*****”, Sergiu Guţu, a depus în instanţa de insolvabilitate cerere cu privire la aplicarea interdicţiei de părăsire a teritoriului Republicii Moldova în privinţa lui *****.

În argumentarea cererii a indicat, că administratorul statutar al S.R.L. „*****”, dl-ui ***** i-a fost înmînată contra semnătura la data de 12.05.2023, notificarea cu privire la executarea hotărîrii Judecătoriei Criuleni, sediul Central nr. 2i-13/22 din 03.05.2023, cu anexa Ordinului nr. 2 din 05.05.2023 privind obligarea transmiterii actelor contabile, Registrul de livrări şi procurări a întreprinderii şi registrele de casă, lista debitorilor şi creditorilor, cu anexarea tuturor documentelor ce confirmă datoria sau creanţa acestora, lista bunurilor mobile şi imobile aflate în proprietatea întreprinderii, după cum şi locul aflării acestora, temeiul aflării lor în posesia altor persoane, ultimele rapoarte financiare şi fiscale prezentate de întreprindere, documentele de constituire, certificatul de înregistrare şi ştampila societăţii, documentele de proprietate asupra bunurilor debitorului.

La moment debitorul nu a îndeplinit cerinţele din notificările administratorului insolvabilităţii şi se eschivează să prezinte unităţile de transport, acestea fiind ascunse către administratorul statutar Zotea Marcel, la fel nu a prezentat actele contabile, care urmează a fi analizate şi prezentate instanţei de judecată şi întreprinderea de măsuri îndreptate spre identificarea potenţialilor debitori a întreprinderii insolvabile.

Mai mult, în discuţiile telefonice/fizice cu creditorii administratorul statutar al S.R.L. „*****”, *****, le-a comunicat că fratele său locuieşte în Canada şi el la fel intenţionează să plece din Republica Moldova la fratele său şi va lăsa întreprinderea în starea care este, iar creditorii urmează singuri să se lămurească cu datoriile.

În situaţia creată pentru a preveni modificarea stării bunurilor debitorului şi executarea întocmai a prevederilor Legii insolvabilităţii consideră necesară dispunerea în privinţa lui ***** a interdicţiei de părăsire a tării pe o perioadă de 6 luni fără permisiunea expresă a instanţei de insolvabilitate pînă la încetarea procesului de insolvabilitate.

Poziţia instanţei de fond

Prin încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08.09.2023 a fost admisă cererea administratorului insolvabilităţii S.R.L. „*****”, Sergiu Guţu privind aplicarea interdicţiei de părăsire a teritoriului Republicii Moldova în privinţa lui *****.

S-a interzis administratorului statutar al debitorului insolvabil S.R.L. „*****”, *****, IDNP 2003002098093 să părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea expresă a instanţei de insolvabilitate pe un termen de 6 luni care se va calcula din data consemnării interdicţiei stabilită prin încheiere de către Poliţia de Frontieră a Republicii Moldova.

Solicitarea recurentului

Invocând dezacordul cu încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08.09.2023, la data de 22.09.2023 Zotea Marcel a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08.09.2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea administratorului insolvabilităţii S.R.L. „*****”, Sergiu Guţu, privind aplicarea interdicţiei de părăsire a teritoriului Republicii Moldova.

Argumentele părţilor

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat că, instanţa la admiterea acestei cereri a constat din materialele cauzei că administratorul statutar al S.R.L. „*****, ***** intenţionat nu a exercitat cerinţele administratorului insolvabilităţii în vederea transmiterii actelor de evidenţă contabilă şi documentele aferente activităţii întreprinderii, la fel se eschivează de a comunica lichidatorului unde se află unităţile de transport ce lipsesc de pe teritoriul întreprinderii.

Consideră recurentul că, concluziile instanţei sunt în contradicţie cu cele stabilite anterior prin hotărîrea din 03.05.2023, or bunurile care sunt înregistrate

după debitorul S.R.L. „*****”, la Agenţia Servicii Publice, Departamentul Cadastru. Debitorul deţine cu drept de proprietate 5 bunuri imobile, inclusiv un teren amplasat în mun. Hînceşti şi patru încăperi amplasate în mun. Chişinău, iar potrivit informaţiei prezentate de Agenţia Servicii Publice, Departamentul înmatriculare a mijloacelor de trasnport şi calificare a conducătorului auto după S.R.L. „*****” sunt înregistrate 23 unităţi de transport, dar în privinţă cărora pe data de 26.07.2022 a fost înregistrată interdicţia de înstrăinare. Astfel, deduce că masa debitoare a debitorului insolvabil nu a suferit careva modificări, degradări care ar duce la imposibilitatea derulării procedurii de insolvabilitate. Ori după cum prevede Legea insolvabilităţii, după intentarea procedurii de insolvabiliatate administratorul/lichidatorul urmează neîntîrziat să ia măsuri în vederea conservării bunurilor din masa debitoare. Acţiuni care au fost efectuate prin aplicarea măsurilor asigurătorii, iar în asemenea circumstanţe administratorul procedurii urmează să valorifice masa debitoare, pentru stingerea creanţelor creditorilor. Totodată, lichidatorul/administratorul nu a prezentat instanţei careva probe care confirmă afirmaţiile expuse în privinţa lipsei mijloacelor de transport de pe teritoriul întreprinderii şi care sunt ele, luând în consideraţie numărul mijloacelor de transport înregistrate la ASP şi se află în proprietatea debitorului.

Reține recurentul că, prin faptul aplicării de către instanţa de judecată a interdicţiei de a nu părăsi teritoriul Republicii Moldova, fără acordul instanţei este o încălcare vădită a art. 27 din Constituţia Republicii Moldova. Potrivit alin. (2) al acestui articol, oricărui cetăţean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-şi stabili domiciliul sau reşedinţa în orice localitate din ţară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară. Dreptul la libera circulaţie este protejat şi de articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenţia Europeană. Curtea Europeană a subliniat că articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenţie îi garantează oricărei persoane dreptul la libera circulaţie într-un anumit teritoriu şi dreptul de a părăsi acest teritoriu, fapt care implică şi dreptul de a călători într-o ţară la alegerea sa, în care i s-ar permite intrarea (a se vedea Khlyustov v. Rusia, 11.07.2013, § 64; Battista v. Italia, 02.12.2014, § 37; De Tommaso v. Italia, 27.02.2017, § 104). Astfel, obligaţia de nepărăsire a teritoriului ţării impusă de instanţa de judecată în coraport cu articolul 84 alin. (1) din Legea insolvabilităţii urmează a fi interpretată prin prisma articolului 2 din Protocolul nr. 4 la Convenţia Europeană, precum şi a jurisprudenţei relevante a Curţii Europene a Drepturilor Omului. În acest context, Curtea Europeană a reţinut că restricţiile impuse libertăţii de mişcare pot încălca

articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenţia Europeană dacă nu sunt „prevăzute de lege”, dacă nu urmăresc unul sau mai multe scopuri legitime stabilite în paragraful al treilea al aceluiaşi articol şi dacă nu pot fi considerate măsuri „necesare într-o societate democratică” (a se vedea Luordo v. Italia, 17.07.2003, § 93; Battista v. Italia, 02.12.2014, § 37).Curtea a reiterat că orice limitare a dreptului persoanei la libera circulaţie, manifestată fie prin refuzul eliberării actelor de călătorie necesare exercitării acestei libertăţi, fie prin interdicţia de a părăsi ţara, trebuie să corespundă anumitor exigenţe de ordin material şi procedural, care să garanteze proporţionalitatea acesteia cu scopul urmărit (HCC nr. 7 din 05.04.2011, § 3; HCC nr. 17 din 10.05.2017, § 104).

Termenul declarării recursului

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității, încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul civil constată că, încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central fost emisă la data de 08.09.2023, iar cererea de recurs a fost înaintată de către Zotea Marcel la data de 22.09.2023.

Prin urmare, Colegiul civil, apreciază ca depusă în termenul legal cererea de recurs a lui ***** din 22.09.2023 declarată împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 08.09.2023.

Aprecierea instanței de recurs

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis din considerentele ce succed.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Potrivit art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Corespunzător prevederilor art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii.

Conform art. 84 din Legea insolvabilităţii, după intentarea procedurii de insolvabilitate, instanţa de insolvabilitate, din oficiu sau la cererea administratorului/lichidatorului, poate obliga debitorul sau reprezentantul organelor lui de conducere să nu părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea sa expresă în cazul în care există dovezi că acesta ar putea să se ascundă ori să se eschiveze de la participarea la procedură.

În caz de eschivare a debitorului de la îndeplinirea obligaţiilor, conform prezentei legi, instanţa de insolvabilitate, la cererea administratorului, a adunării creditorilor sau a comitetului creditorilor ori din oficiu, poate ridica debitorului dreptul de administrare a patrimoniului, dacă acesta dispune de el, îi poate interzice să părăsească localitatea de reşedinţă fără permisiunea sa expresă ori poate aplica alte măsuri de asigurare în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Interdicția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova sau localitatea de reședință nu poate depăși termenul de 6 luni. Dacă este necesară menţinerea interdicţiei pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat, în urma unui demers motivat al administratorului/lichidatorului, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiași proceduri de insolvabilitate.

Interdicțiile specificate în prezentul articol, cu excepția interdicției de a părăsi teritoriul Republicii Moldova sau localitatea de reședință, sunt valabile pe întregul proces de insolvabilitate, dacă instanţa de insolvabilitate nu stabileşte altfel.

Din materialele cauzei urmează că, prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 03.05.2023 s-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a dispus intentarea procesului de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”, cu desemnarea lui Sergiu Guţu în calitate de administrator al insolvabilităţii.

Din momentul intentării procedurii de insolvabilitate dreptul debitorului de a administra şi de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare a fost transmis administratorului insolvabilităţii; a fost împuternicit administratorul insolvabilităţii de a prelua în posesie şi administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile care fac parte din masa debitoare a S.R.L. „*****”; a fost obligat debitorul în cel mult 5 zile lucrătoare să transmită administratorului insolvabilităţii gestiunea patrimoniului său, actele de constituire cu toate procesele-verbale ale adunărilor generale, certificatul înregistrării de stat a întreprinderii, documentele ce confirmă

drepturile societăţii asupra bunurilor, registrele, actele de audit şi ale Serviciului Fiscal de Stat, documentele interne, ştampila, documentele contabile ale debitorului, lista creditorilor şi debitorilor.

La data de 06.09.2023 administratorul insolvabilităţii S.R.L. „*****”, Sergiu Guţu, a depus în instanţa de insolvabilitate cerere cu privire la aplicarea interdicţiei de părăsire a teritoriului Republicii Moldova în privinţa lui ***** pe motiv că, debitorul nu a îndeplinit cerinţele din notificările administratorului insolvabilităţii şi se eschivează să prezinte unităţile de transport, acestea fiind ascunse de către administratorul statutar Zotea Marcel. La fel nu a prezentat actele contabile care urmează a fi analizate şi prezentate instanţei de judecată şi întreprinderea de măsuri îndreptate spre identificarea potenţialilor debitori a întreprinderii insolvabile. Precum a invocat și faptul că, în discuţiile telefonice/fizice cu creditorii, administratorul statutar al S.R.L. „*****”, Zotea Marcel, le-a comunicat că fratele său locuieşte în Canada şi el la fel intenţionează să plece din Republica Moldova la fratele său şi va lăsa întreprinderea în starea care este, iar creditorii urmează singuri să se lămurească cu datoriile.

Fiind investită cu examinarea cererii privind aplicarea interdicției de a părăsi țara față de Zotea Marcel, instanţa de judecată prin încheierea din 08.09.2023 a admis cererea depusă de lichidator și a interzis administratorului statutar Zotea Marcel să părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea expresă a instanței de insolvabilitate.

Pentru a ajunge la soluția respectivă, instanța de insolvabilitate a reținut că, din materialele cauzei se stabilește incontestabil că administratorul statutar al S.R.L. „*****”, Zotea Marcel intenționat nu a executat cerințele administratorului insolvabilității în vederea transmiterii actelor de evidență contabilă și a documentelor aferente activității întreprinderii, la fel se eschivează de a comunica lichidatorului unde se află unitățile de transport ce lipsesc de pe teritoriul întreprinderii. A mai reținut instanța de fond că, la această concluzie a ajuns și reieșind din faptul că, notificarea din 05.05.2023 și ordinul nr. 2 din 05.05.2023 cu solicitările respective remise de către administratorul insolvabilității ***** în adresa întreprinderii au fost înmînate contra semnătură la data de 12.05.2023 lui Zotea Marcel, însă care au fost neglijate de către destinatar.

Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiată soluţia instanţei de fond privind admiterea demersului administratorului insolvabilității Sergiu Guțu și aplicarea

interdicției de părăsire a Republicii Moldova pentru un termen de 6 luni administratorului statutar al debitorului insolvabil SRL ”*****” *****.

Colegiul civil reține că, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului admite că interdicția de a părăsi țara aplicată unui debitor poate fi în concordanță cu art.2 din Protocolul nr.4 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, atît timp, cît aceasta este justificată şi numai pentru perioada în care serveşte scopului de a garanta recuperarea creanţei. *Per a contrario*, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene pledează pentru inadmisibilitatea limitării dreptului la liberă circulație în cadrul Uniunii Europene pentru considerentul că persoana are o datorie la stat sau față de particulari (persoane fizice şi/ sau persoane juridice).

În context, la examinarea cererii de aplicare a interdicției de a părăsire a țării, instanța de insolvabilitate urma să se asigure că, aplicarea interdicției de părăsire a țării este justificată în cazul de față, circumstanță care nu se atestă la caz.

Astfel, potrivit demersului înaintat de către administratorul autorizat Sergiu Guțu, argumente preluate de către instanța de insolvabilitate, temei pentru admiterea demersului a servit faptul că, administratorul statutar Zotea Marcel contrar solicitărilor din notificările expediate ultimului, nu a prezentat lista bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea întreprinderii debitoare S.R.L. „*****”, nu a prezentat actele contabile care urmează a fi analizate şi prezentate instanţei de judecată şi nu întreprinde măsuri îndreptate spre identificarea potenţialilor debitori ai întreprinderii insolvabile, precum și în discuții cu alți creditori ar fi declarat că intenționează să plece în Canada la fratele său, lăsînd creditorii să se clarifice cu datoriile existente. Ultimul argument nefiind probat nici într-un fel.

Colegiul civil menționează că, conform constatărilor CtEDO măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal, să urmărească un scop legitim şi să respecte echilibrul dintre interesul public și cel privat. Or, condițiile care trebuie îndeplinite pentru restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale, sunt: domeniul să vizeze doar drepturile fundamentale și nu orice drepturi subiective de natură legală sau convențională; restrângerea exercițiului acestor drepturi să poată fi înfăptuită numai prin lege; restrângerea să poată opera numai dacă se impune și doar dacă este necesară într-o societate democratică; restrângerea să poată opera numai în una din ipotezele limitativ enumerate de legiuitor; restrângerea să fie proporțională cu cauza;

restrângerea să fie nediscriminatorie și restrângerea să nu afecteze substanța dreptului.

Însă în prezenta speță restrângerea la părăsirea teritoriului Republicii Moldova aplicată lui ***** nu este proporțională cauzei, or faptul neprezentării actelor contabile întreprinderii aflate în insolvabilitate, precum și contribuirea la identificarea potențialilor debitori ai S.R.L. „*****” nici într-un mod nu va putea fi soluționată prin aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării, administratorul autorizat dispunînd de alte pîrghii legale pentru soluționarea incidentelor apărute. Astfel, pe motivul imposibilității stabilirii locului de aflare a unităților de transport ce aparțin SRL ”*****”, prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 08 august 2023 aceste au fost anunțate în căutare (f.d.13).

Colegiul civil accentuiază că, potrivit testului de proporționalitate, măsura luată trebuie să fie adecvată - să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului şi proporţională - să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.

Însă în cazul dat, Colegiul civil atestă o disproporționalitate în partea ce ține de motivele reținute de instanța de insolvabilitate la aplicărea interdicției de părăsire a țării, în cazul în care, condițiile esențiale impuse de legiuitor întru constatarea faptului că este justificată măsura, nu au fost respectate atît de administratorul insolvabilității ***** la înaintarea demersului în cauză, cît și de către instanța de insolvabilitate, rezumându-se la concluzii formale și bazate pe apreciere eronată a circumstanțelor de fapt coraportate temeiurilor invocate în susținerea demersului.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil consideră cererea de recurs declarată de către ***** întemeiată și urmînd a fi admisă, a casa încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 03.05.2023 prin care a fost aplicată față de Zotea Marcel interdicția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea expresă a instanței de insolvabilitate pentru un termen de 6 luni și a emite o decizie prin care, se va respinge cererea administratorului insolvabilității ***** privind aplicarea interdicției de a părăsi teritoriul Republicii Moldova față de Zotea Marcel.

În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3), art.427 lit. c), 428 alin.(1), art.238-241 CPC, ***Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău***

D E C I D E :

Se admite cererea de recurs declarată de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 03.05.2023 prin care a fost admisă cererea lui ***** administratorului insolvabilității SRL ”*****” privind aplicarea față de administratorul statutar Zotea Marcel a interdicției de a părăsi țara și se emite o decizie prin care:

Se respinge cererea înaintată de ***** administratorul insolvabilității SRL ”*****” privind aplicarea față de administratorul statutar Zotea Marcel a interdicției de a părăsi țara pentru un termen de 6 luni.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Eugeniu Clim

Judecătorii Olga Cojocaru

Steliana Iorgov